Ebrill – Awst 2023

Da Byw

FARMING connect
cyswllt FFERMIO

Prosiect Cymru Gyfan: Prosiect Statws Ymwrthedd Anthelminitig yng Nghymru

Dechreuodd y prosiect ym mis Awst 2023

40
40 diadell ddefaid ar draws Cymru

6
Profi ymwrthedd i 6 math o anthelminitig

Profi ymwrthedd i 6 math o anthelminitig: Benzimidazole, Levamisole, Ivermectin, Moxidectin, Derquantel a Monepantel er mwyn canfod pa mor effeithiol yw gwahanol anthelminitigau yng Nghymru

Ein Ffermydd

Mae datblygiadau prosiect ar waith ar draws yr holl ffermydd da byw sydd yn rhan o'r Rhwydwaith Ein Ffermydd gan ganolbwyntio ar wella iechyd a lles, maeth y fuches, gwella effeithlonrwydd llaeth, profion genomig a diagnosteg cyflym o fewn buchesi llaeth.

Gwasanaeth Cynghori

3 — Cyngor arbenigol ar iechyd anifeiliaid. 3 busnes wedi'u cefnogi

45 — Isadeiledd – sicrhau bod digon o siediau ar gyfer da byw, hefyd yn cyfateb i Iechyd Anifeiliaid - 45 busnes wedi'u cefnogi

Mentora

71 o unigolion wedi derbyn cymorth mentora

344 awr o fentora wedi'u darparu

279 sesiwn mentora

Mae unigolion yn gofyn am wasanaethau mentora yn y meysydd canlynol

- Trin defaid a chŵn **82.9%**
- Iechyd a lles anifeiliaid **11.4%**
- EID **2.9%**
- Cneifio **1.4%**
- Godro defaid **1.4%**

Mae dyfyniadau o'r dyddiaduron mentora yn cynnwys:

"Roedd Gareth yn hapus i ddefnyddio tennyn hir gan fod modd iddo sefyll ar y tennyn i atal y ci a'i alw'n ôl. Roedd yn dechrau gwella rhywfaint ar wneud hynny."

"Rheoli chwyn, isadeiledd y fferm, wedi'i ffensio'n dda i bymtheg bloc, rhannu defaid yn grwpiau llai a grwpiau mwy, posibilrwydd o gyflwyno maglys rhuddlas, hau mewn slotiau neu grafu porfeydd newydd."

"Cefndir arferion ffermio a chyfeiriad at y dyfodol. Taith fferm i ddangos ein math ni o wartheg, pori a'r trefniadau o ran magu lloi."

Canolfan Cyfnewid Gwybodaeth

2 adolygiad llenyddiaeth yn ystod y cyfnod:

- Cadw lloi dan do
- Iechyd a lles anifeiliaid
- Statws mwynau

Grwpiau Trafod

3 Nifer y cyfarfodydd yn ystod y cyfnod

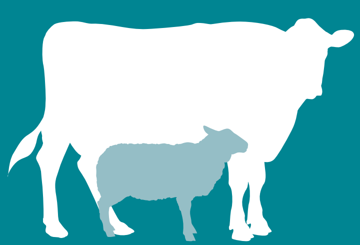

Sectorau y canolbwyntir arnynt:
1 defaid a **2 llaeth**

Deilliannau Rheoli Tir yn Gynaliadwy (SLM):
3 cyfarfod – Lefel uchel o iechyd a lles anifeiliaid

Nodweddion:
3 cyfarfod – Gwydn a Chynhyrchiol
Lleihau mewnbynnau allanol i sicrhau'r elw a'r buddion gorau posibl i'r amgylchedd

3 cyfarfod – Lleihau, ailddefnyddio ac ailgylchu mewnbynnau, maetholion a gwastraff
Defnyddio anthelminitigau yn gynaliadwy

Geiriau allweddol o'r cyfarfodydd: Perfformiad, Ansawdd, Clefydau, Tywydd, Cloffni, Rhwystrau, Meincnodi, Cyfrif wyau ysgarthol

Agrisgôp

Cynhaliwyd **9 cyfarfod Agrisgôp:**

- Cyfanswm o **77** wedi mynychu cyfarfodydd
- Treuliwyd **28** awr mewn cyfarfodydd Agrisgôp yn ystod y cyfnod

Roedd grwpiau a fu'n cyfarfod yn ystod y cyfnod yn canolbwyntio ar y canlynol:

- Sut i gynhyrchu a chyflenwi marchnad drwy gydol y flwyddyn ar gyfer cig moch maes o ansawdd uchel a fagwyd yn yr ardal leol
- Creu grŵp cyflenwi aml-haen ar gyfer bîff Wagyu yn lleol, gan ddod â ffermwyr llaeth, ffermwyr magu lloi a ffermwyr pesgi at ei gilydd i gael budd o alw cryf am gig eidion arbenigol o ansawdd uchel
- Edrych ar opsiynau sy'n lleihau costau bwydo gwartheg a defaid

Rhaglen Geneteg Defaid yng Nghymru

Yn dilyn ymgyrch recriwtio lwyddiannus, mae'r prosiect wedi recriwtio 64 diadell newydd, ynghyd â 42 diadell a oedd wedi symud o Gynllun Hyrddod Mynydd HCC.

Yn ystod y cyfnod hwn, mae amrywiaeth o weithgareddau wedi dechrau, gan gynnwys cwblhau cynlluniau gweithredu bridio ym mhob diadell unigol, gweithredu gwaith y prosiect ac amrywiaeth o ddigwyddiadau trosglwyddo gwybodaeth yn seiliedig ar y model 'Yn y Gêr ar gyfer Geneteg'.

Cafodd cyfranogwyr y prosiect eu cyflwyno i'r arfer o ddefnyddio gwerthoedd bridio genomeg ym mis Mehefin 2023. Sefydlwyd y prosiect 'bridio ar gyfer ymwrthedd i lyngyr' ym mis Gorffennaf, gyda gwaith samplo yn dechrau yn ystod tymor yr Hydref 2023.

Gweithdai Hyfforddiant Iechyd a Lles Anifeiliaid

20 → **273**

Cynhaliwyd 20 o weithdai hyfforddiant yn y cyfnod hwn gyda 273 yn bresennol, yn cwmpasu amrywiaeth o bynciau da byw gan gynnwys:

Rheoli Ffrwythlondeb y Ddiadell | Gwella Perfformiad Ŵyn Wedi'u Diddyfnu | Sicrhau Cynhyrchiant gorau posibl Gwartheg Sugno | Rheoli Parasitiaid mewn Gwartheg Rhan 1: Llyngyr ac Ectoparasitiaid | Cloffni mewn Defaid | Rheoli Parasitiaid Defaid Rhan 1: Llyngyr a Phryfed Chwthu

Sgiliau a Hyfforddiant

36 — **Mae 36 o unigolion wedi cwblhau cwrs hyfforddi sy'n ymwneud â da byw.**

Mae cyrsiau yn cynnwys:
Cneifio Defaid Uwch | Sgorio Symudedd Gwartheg | DIY AI | Cneifio Defaid Peiriant | Cymorth Cyntaf i'r Traed (Gwartheg) | Defnydd Diogel o Dip Defaid | Defnydd diogel o Filfeddyg a Meddyginiaethau

e-Ddysgu

21 — **Mae 21 o unigolion wedi cwblhau modiwlau ar thema Da Byw ar amrywiaeth o bynciau gan gynnwys:**

- Ymwrthedd Anthelmintig ar Ffermydd Defaid
- Ymwrthedd Gwrthficrobaidd (AMR)
- Tafod Glas mewn Gwartheg a Defaid
- Sgorio Cyflwr Corff
- (Gwartheg)
- TB Gwartheg
- Newid Hinsawdd a Da Byw
- Clefyd Johne's mewn Gwartheg
- Llyngyr mewn Moch